

ПРОТОКОЛ

засідання Ради з питань зовнішньоекономічної діяльності
при Торгово-промисловій палаті України
від 12 лютого 2020 р.

(м. Київ, вул. Велика Житомирська, 33, ТПП України, зал «Колізей»)

1. Слухали та отримали відповіді на питання:

1) Проект Закону України «Про митні тарифи України»

Доповідач: Олена Чуйко, помічник-консультант голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Учасників засідання проінформовано, що Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 05 лютого 2020 року розглянув проект Закону про Митний тариф України, поданий 21.11.2019 року Кабінетом Міністрів України за реєстраційним № 2482.

Проект Закону розроблено з метою приведення законодавчої бази країни у відповідність із положеннями Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів, до якої приєдналася Україна, шляхом створення Митного тарифу, в основу якого покладено версію Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, побудовану на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів 2017 року (далі – ГС-2017) і Комбінованої номенклатури Європейського Союзу, з урахуванням зобов'язань в рамках СОТ.

Прийняття законопроекту сприятиме:

- приведенню товарної номенклатури у відповідність з вимогами ГС-2017 на виконання міжнародних зобов'язань, узятих у рамках Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів, до якої приєдналася Україна;

- адаптації статистичної системи України до міжнародних методів, стандартів та класифікації;

- стандартизації зовнішньоторговельної документації;

- зменшенню витрат, пов'язаних із необхідністю повторного опису, класифікації та кодування товарів під час їх переведення з однієї системи в іншу в процесі міжнародної торгівлі, та прискоренню і спрощенню процедури митного оформлення товарів під час здійснення зовнішньоторговельних операцій.

Прийняття Закону про Митний тариф України планується на 01 квітня цього року.

2) Актуальні питання застосування Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД).

Доповідач: Олександр Москаленко, директор Департаменту митної політики Міністерства фінансів України.

Обговорено перспективи застосування нового Митного тарифу, в основу якого покладено версію Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД), побудовану на основі Гармонізованої системи опису та

кодування товарів 2017 року. Наразі, український бізнес стикається зі складнощами класифікації товарів та присвоєння кодів для товарів, оскільки діюча класифікація УКТЗЕД в Україні не відповідає останній версії Гармонізованої системи опису та кодування товарів Всесвітньої митної організації.

Чинний Митний тариф України побудовано на основі Гармонізованої системи версії 2012 року, тоді як застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання в більшості країн світу, зокрема в країнах Європейського співтовариства та країнах СНД, з 1 січня 2017 року здійснюється на основі Гармонізованої системи версії 2017 року.

Доповідачем надано інформацію про основні зміни, що відбуваються у законодавстві, у тому числі з питань, що стосуються класифікації товарів. Класифікація товарів у інших товарних позиціях та субпозиціях буде порушенням зобов'язань, що були взяті Україною під час приєднання до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів. Отже, класифікація товарів не може відбуватися всупереч Гармонізованій системі та рішень Комітету з Гармонізованої системи при WCO.

На задане питання щодо визначення одного і того ж товару в різних товарних позиціях різними державними органами отримана наступна відповідь.

В разі розбіжностей між державними органами щодо визначення коду товару це може привести до судового розгляду питання за ініціативи постраждалої сторони. Для унеможливлення таких випадків треба керуватися підходом, що остаточне рішення щодо визначення коду віднесено до компетенції Державної митної служби України, яка має не тільки повноваження в Україні, але й є уповноваженою структурою та впроваджує рішення (рекомендації) Всесвітньої митної організації. Не може бути в державі ситуація, коли різні державні органи визначають по-різному один і той же товар.

3) Застосування Гармонізованої системи та Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Світові тенденції щодо змін у класифікації товарів: основні зміни, приклади класифікації товарів в окремих галузях.

Доповідач: Геннадій Маклаков, начальник Відділу методології та розгляду звернень з питань класифікації товарів Державної митної служби України.

Доповідач довів до відома учасників засідання інформацію про застосування Гармонізованої системи та УКТЗЕД, а також про світові тенденції щодо змін у класифікації товарів (основні зміни, приклади класифікації товарів в окремих галузях, тощо).

Представником Держмитслужби України було проінформовано, що єдиним органом в Україні, на якого покладені повноваження взаємодії зі Всесвітньою митною організацією (WCO) з питань класифікації товарів, є Держмитслужба України. З урахуванням зобов'язань України в рамках Конвенції про Гармонізовану систему опису і кодування товарів, саме Державна митна служба України бере участь у роботі Комітету з Гармонізованої системи, Підкомітетах з перегляду Гармонізованої системи.

Саме Держмитслужба України отримує від Секретаріату Всесвітньої митної організації повну та достовірну інформацію стосовно класифікації товарів на рівні товарної підпозиції, тобто на рівні шести знаків, яку й доводить до відома митних органів України.

Доповідачем було проінформовано про функції Комітету з Гармонізованої системи, до яких належать, у тому числі, внесення поправок до Гармонізованої

системи; складення пояснень, принципів класифікації й рекомендацій. На прикладі очищених горіхів (за рішенням Комітету повинні класифікуватись у товарній позиції 1202.42), тютюнових виробів для електричного нагрівання (за рішенням Комітету повинні класифікуватись у товарній позиції 2403.99), а також інших товарів, наглядно проілюстровано систему прийняття рішень Комітетом з Гармонізованої системи при WCO.

Державна митна служба України (її митні органи) є єдиним державним органом, на який покладено функції здійснювати класифікацію товарів згідно з УКТЗЕД. Класифікація товарів також належить до компетенції торгово-промислових палат (ТПП), висновки яких мають інформаційний характер. Будь-які рішення інших державних органів щодо класифікації не мають на те юридичних підстав, так як вони не уповноважені здійснювати таку класифікацію. У разі виникнення питань стосовно класифікації товарів у інших державних органах, у якості додаткового джерела інформації можуть використовуватися рішення Комітету з Гармонізованої системи стосовно класифікації окремих товарів, попередні рішення про класифікацію товарів, результати митних оформлень.

4) Застосування УКТЗЕД в роботі органів податкової служби.

Доповідач: Юлія Потернак, начальник Управління перевірок фінансових операцій Департаменту податкових перевірок, трансферного ціноутворення та міжнародного оподаткування.

Доповідач довела до відома учасників засідання інформацію стосовно основних змін у законодавстві з боку Державної податкової служби України для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Вже 04 березня 2020 року вступить в дію Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1180 «Скасувати дію спеціальних санкцій, застосованих до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності відповідно до статті 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Рішенням Уряду скасовано дію понад 27 тисяч спеціальних санкцій, застосованих до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності як резидентів, так і нерезидентів (за підрахунками Мінекономіки близько 30 тисяч) відповідно до статті 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Це рішення практично реалізує низку заходів, направлених на валютну лібералізацію відповідно до закону України «Про валюту та валютні операції» та приводить у відповідність норми вищезгаданих законів. Важливо, що скасовуються також раніше застосовані (до введення у дію Закону України «Про валюту та валютні операції») спеціальні санкції.

5) Поточний стан та можливості Приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство».

Доповідач: Олексій Кушнір, заступник голови правління.

Про поточний стан та можливості Експортно-кредитного агентства розповів заступник голови правління Олексій Кушнір: «Наразі чекаємо на затвердження нормативних документів, згідно яких ЕКА зможе виконувати свою статутну діяльність. Сподіваємося, що скоро буде створена Наглядова рада, що пришвидшить операційну діяльність ЕКА. Також, ми долучилися до роботи Празького комітету Бернського Союзу і це дає нам можливість обмінюватися інформацією з міжнародними ЕКА та бути членом спільноти, що дозволяє нам

отримати інформацію щодо контрагентів-експортерів і більш широко оцінювати ризики по контрактам та одержувати допомогу у перестрахованні».

Під час обговорення доповіді було досягнуто попередньої згоди щодо проведення двосторонніх зустрічей ЕКА та ТПП України з приводу напрацювання механізмів підтримки вітчизняних експортерів через надання торгово-промисловим палатам листів-гарантій щодо виконання ними зобов'язань з поставки товару.

6) Можливості АТ «Укресімбанк» щодо підтримки вітчизняного експортера.

Доповідач: Наталія Тиховська, виконавчий директор Управління корпоративних клієнтів.

Доповідачем надано інформацію учасникам засідання щодо можливостей Державного експортно-імпортного банку України для підтримки вітчизняного експортера.

Зазначено, що фінансові програми банку направлені на допомогу компаніям реалізовувати в життя інновації, сучасні технології, заходи, що сприяють запровадженню енергоефективності та енергозбереженню виробництва, надаючи можливість компаніям виробляти продукцію зі збільшеною доданою вартістю, сприяють розвитку міжнародної торгівлі. Проекти, що фінансуються банком демонструють підвищення стійкості українських експортерів до викликів сьогодення та конкурентоспроможності на зарубіжних ринках.

Українські підприємства мають можливість отримати середньо- та довгострокові кредитні ресурси для фінансування проектів на поповнення обігових коштів та інвестиційних заходів у рамках реалізації спільних з міжнародними фінансовими організаціями (МФО) програм, зокрема:

Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) - Проект доступу до довготермінового фінансування, направлений на поліпшення доступу експортно-орієнтованих малих та середніх підприємств до довготермінового фінансування.

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) - Проект на підтримку Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі України з ЄС передбачає сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, розширення доступу підприємств до джерел середньострокового фінансування, розвиток торгівлі та зовнішньоекономічної діяльності.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР): Програма для кредитування МСП на підтримку Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі України з ЄС. За Програмою здійснюється фінансування капітальних інвестицій у субпроекти розвитку українських МСП.

Також було зазначено, що Банк пропонує українським експортерам скористатися широкою лінійкою фінансових рішень та пропозицій щодо торговельного фінансування, працюють рішення як для українських експортерів, так і їх покупців. Серед різних пропозицій було рекомендовано звернути увагу на наступні фінансові пропозиції:

- Передекспортне фінансування за рахунок іноземних банків та міжнародних фінансових організацій
- Постекспортне фінансування

Особливу увагу було приділено доступу українських експортерів до міжнародних програм сприяння торгівлі та розвитку експорту та перевазі цих програм для бізнесу:

- Програма сприяння розвитку торгівлі Європейського банку реконструкції і розвитку

- Глобальна програма торговельного фінансування Міжнародної фінансової корпорації

Також доповідач розповіла, про можливості фінансування підприємств агропромислового комплексу, в тому числі для виробників зернових та продуктів переробки, а також експортерів зазначеної сфери діяльності. Окремо було приділено увагу структурованому передекспортному фінансуванню складських запасів сільськогосподарської продукції.

Зазначено, що банк постійно працює над тим, щоб мати в своєму портфелі цікаві пропозиції фінансування для бізнесу, розширює лінійку фінансових програм, спектр та умови їх використання.

АТ Укрексімбанк має багаторічний міжнародний досвід операцій з торговельного фінансування, є агентом Міністерства фінансів України за спільними проектами України та Європейського інвестиційного банку, прямим постачальником та гарантом, визнаним 36-ма експортно-кредитними агенціями світу. Мережа банків-кореспондентів АТ Укрексімбанк знаходиться у 110-ти країнах світу.

Під час обговорення доповіді було досягнуто домовленості щодо проведення низки зустрічей між фахівцями АТ «Укрексімбанк» та ТПП України для обговорення питань надання торгово-промисловим палатам листів-гарантій щодо виконання українськими експортерами зобов'язань з поставки товару.

7) Обговорення алгоритмів надання гарантійних листів торгово-промисловими палатами в Україні.

Доповідач: Сергій Свистіль, голова Ради з питань зовнішньоекономічної діяльності при Торгово-промисловій палаті України.

С.О. Свистіль повідомив, що технологія оформлення Карнетів АТА при тимчасовому вивезенні товарів за межі України може бути цікавою для розробки механізмів підтримки експортної діяльності з боку торгово-промислових палат. За рекомендаціями Міжнародної торгової палати (МТП) щодо укладання контрактів купівлі-продажу пропонується в разі затримки поставки товару встановлювати штраф у розмірі 0,5 % в тиждень. А при досягненні штрафу у розмірі 5 % пропонується розглядати питання щодо розірвання контракту. Одже, ТПП може погодитися надати гарантійного листа за певних умов вітчизняному експортереві щодо його спроможності виконати зобов'язання з поставки товару. Такий лист може переконати імпортера зробити українському підприємству передоплату за товар, що вкрай важливо для збільшення обсягів експорту і поповнення обігових коштів. Якщо експортер не виконає свої зобов'язання з поставки у визначений термін, ТПП повинна буде сплатити потенційному імпортереві за експортера штраф до 5% від вартості непоставленого товару. Безумовно, такий механізм підтримки потребує гарантування і з боку експортера. Таким запевненням для отримання гарантійного листа можуть бути залогові кошти експортера або страховий поліс на користь ТПП. Таке об'єднання рекомендацій МТП, готовності експортера до співпраці та використання схожої технології карнетів АТА з боку ТПП дозволить суттєво підвищити конкурентоспроможність вітчизняних експортерів на зовнішніх ринках.

Представникам регіональних ТПП було запропоновано розглянути зазначений механізм для можливого застосування в практиці діяльності регіональних ТПП.

8) Обговорення окремих проблемних питань класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

Доповідач: Неоніла Ткаченко, директор Дирекції товарознавчої експертизи та сертифікації походження Торгово-промислової палати України.

Доповідач довела до відома учасників засідання, окресливши проблемні питання, які стосуються класифікації товарів та присвоєння кодів для товарів згідно з УКТЗЕД. ТПП України відповідно до ЗУ «Про торгово-промислові палати в Україні» має повноваження здійснювати вищезазначені функції. Наразі в центральному апараті ТПП України немає окремо виділеного підрозділу, який відповідає за вищевказане питання. Тому такі питання вирішуються ситуативно одним із підрозділів, в залежності від того, з чим пов'язане визначення коду (зі сертифікацією походження чи для податкових цілей, тощо).

В ТПП України наразі розглядається питання щодо необхідності перегляду та поновлення Інструкції по визначенню кодів для товарів згідно УКТЗЕД.

Вирішили:

- 1) Взяти до уваги інформацію, надану доповідачами під час засідання Ради з метою подальшого інформування членів Ради, регіональних ТПП та зацікавлених представників українського бізнесу.
- 2) Рекомендувати регіональним ТПП використовувати отриману інформацію, рекомендації, матеріали (слайди) щодо проекту Закону України «Про митні тарифи України»:
  - під час проведення консультацій, тренінгів, семінарів, конференцій з представниками бізнесу на місцях;
  - для надання додаткових послуг з боку ТПП з визначення коду товару по тим товарним позиціям, по яким відбудуться відповідні зміни відповідно проекту Закону.
- 3) Координатору Ради забезпечити розсилку матеріалів (протоколу, слайдів) по результатам засідання в регіональні ТПП.
- 4) При встановленні фактів щодо розбіжностей між державними органами при визначенні коду товару взяти до уваги, що Державна митна служба України є уповноваженим органом в Україні з визначення коду товару та з питань взаємодії зі Всесвітньою митною організацією. Рекомендувати регіональним ТПП використовувати можливості Ради з питань ЗЕД при ТПП України для розгляду складних питань в сфері зовнішньоекономічної діяльності.
- 5) Координатору Ради підготувати прес-реліз заходу для розміщення на сайті ТПП України.
- 6) Рекомендувати регіональним ТПП поширювати інформацію про діяльність Ради та формувати актуальні питання зовнішньоекономічної діяльності для розгляду на її засіданнях.
- 7) Голові Ради спільно з АТ «Укресімбанк», ПрАТ «Експортно-кредитне агентство», та СК «Країна» опрацювати питання щодо можливості надання гарантійних листів торгово-промисловими палатами в Україні за сприяння зазначених організацій, враховуючи позитивний досвід ТПП з оформлення Карнетів АТА.
- 11) Підтримати ідею щодо проведення Інтернет - нарад (за потреби) з актуальних питань зовнішньоекономічної діяльності, які розглядаються Радою.

2. Розглянули організаційні питання Ради щодо кандидатури координатора діяльності Ради.

Вирішили: Звільнити від виконання обов'язків координатора Ради – колишнього заступника директора Дирекції з питань зовнішньоекономічної діяльності Торгово-промислової палати України Романенка Є. О. (відповідно до Протоколу 1-го засідання) та обрати координатором Ради – керівника проектів Асоціації експортерів і імпортерів «ЗЕД» Свередюк Т.В.

Голова Ради

С.Свистіль

Координатор Ради

Т.Свередюк